

Rolnummer 243

Arrest nr. 40/91
van 19 december 1991

A R R E S T

In zake : Het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990 tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 in zake bijzondere jeugdbijstand, ingesteld door de Ministerraad.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en I. Pétry,
en de rechters D. André, F. Debaedts, L. De Grève,
K. Blanckaert, L.P. Suetens, M. Melchior, L. François en
P. Martens,

bijgestaan door de griffier L. Potoms,
onder het voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgend arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP

Bij verzoekschrift van 5 oktober 1990, aan het Hof gericht per aangetekende brief op 8 oktober 1990, vordert de Ministerraad de vernietiging van sommige bepalingen van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990 tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 7 april 1990, wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 10 oktober 1990 heeft de voorzitter in functie, conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, de leden van de zetel aangewezen.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen toepassing diende te worden gemaakt van de artikelen 71 en 72 van de organieke wet.

Van het beroep is conform artikel 76, § 1, van de organieke wet kennisgeving gedaan bij aangetekende brieven van 17 oktober 1990.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgescreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 24 oktober 1990.

De Vlaamse Executieve en de Franse Gemeenschaps-executieve hebben ieder een memorie ingediend op

30 november 1990.

Van die memories is conform artikel 89 van de organieke wet kennisgeving gedaan bij aangetekende brieven van 14 januari 1991.

De Ministerraad heeft een memorie van antwoord ingediend op 5 februari 1991.

Bij beschikking van 16 januari 1991 heeft de voorzitter in functie rechter P. Martens aangewezen als lid van de zetel, naar aanleiding van de toelating tot het emeritaat van voorzitter J. Sarot en de aanwijzing tot voorzitter van mevrouw I. Pétry.

Overeenkomstig de beraadslaging van het Hof van 22 januari 1991, is rechter P. Martens verslaggever in deze zaak.

Bij beschikkingen van 27 maart en 1 oktober 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 8 oktober 1991 en 8 april 1992.

Bij beschikking van 20 juni 1991 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid is en heeft het de dag van de terechtzitting bepaald op 10 juli 1991.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven en van de datum van de terechtzitting zijn hun advocaten verwittigd bij aangetekende brieven van 20 juni 1991.

Ter terechtzitting van 10 juli 1991 :

- zijn verschenen :
Mevrouw M. Nuyts, adjunct-adviseur bij het Ministerie van Justitie, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;
Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;
Mr. P. Legros, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsexecutieve, Kunstlaan 19 AD, 1040 Brussel;
- hebben de rechters-verslaggevers L.P. Suetens en P. Martens verslag uitgebracht;
- zijn voornoemde ambtenaar en advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. IN RECHTE

Luidens artikel 59bis, § 2bis, van de Grondwet regelen de Gemeenschappen, ieder wat hem betreft, de persoonsgebonden aangelegenheden, die worden vastgesteld door een wet aangenomen met een bijzondere meerderheid.

Artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen,

gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988, vermeldt onder de persoonsgebonden aangelegenheden :

" 6° De jeugdbescherming, met inbegrip van de sociale bescherming en de gerechtelijke bescherming, maar met uitzondering van :

- a) de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals die vastgesteld zijn door het Burgerlijk Wetboek en de wetten tot aanvulling ervan;
- b) de strafrechtelijke regels waarbij gedragingen die inbreuk plegen op de jeugdbescherming, als misdrijf worden omschreven en waarbij op die inbreuken straffen worden gesteld, met inbegrip van de bepalingen die betrekking hebben op de vervolgingen, onverminderd artikel 11;
- c) de organisatie van de jeugdgerichten, hun territoriale bevoegdheid en de rechtspleging voor die gerechten;
- d) de opgave van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;
- e) de ontzetting uit de ouderlijke macht en het toezicht op de gezinsbijslag of andere uitkeringen".

Het is aan deze bevoegdheidstoewijzing dat de aangevochten bepalingen van het decreet van 28 maart 1990 moeten worden getoetst.

1. Ten aanzien van artikel 9, 2°, van het decreet van 28 maart 1990 houdende wijziging van artikel 16, § 5, van het decreet van 27 juni 1985.

1.A.1. Artikel 16, § 5, van voormeld decreet van 27 juni 1985 luidde als volgt :

"De magistraat belast met de jeugdzaken kan zich door een consulent van de sociale dienst, bedoeld in artikel 29, § 2 laten vertegenwoordigen".

Dit artikel werd door het Arbitragehof bij arrest nr. 66 van 30 juni 1988 vernietigd in de mate dat het betrekking heeft op de jeugdrechters en de jeugdrechters in hoger beroep.

Bij de bestreden bepaling van artikel 9, 2°, van het decreet van 28 maart 1990 wordt het woord "magistraat" vervangen door het woord "parketmagistraat".

1.A.2. Volgens de Ministerraad strookt die wijziging niet met de draagwijdte van het voormelde arrest en strekt de vernietiging uitgesproken door het Arbitragehof zich ook uit tot de parketmagistraten.

Zoals de bestreden bepaling thans is gesteld schendt ze ook de bevoegdheidsbepalende regels inzake jeugdbescherming in de mate dat het zich inlaat met de organisatie van de jeugdgerichten, een aangelegenheid die ingevolge artikel 2, littera c), van de wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de wet van 8 augustus 1980, behoort tot de bevoegdheid van de nationale wetgever.

1.A.3. Volgens de Vlaamse Executieve is de bestreden bepaling in overeenstemming met de draagwijdte van de gedeeltelijke vernietiging uitgesproken door

het Arbitragehof in het voormelde arrest.

- 1.B.1. Het voormelde arrest nr. 66 van 30 juni 1988 vernietigt artikel 16, § 5, van het decreet van 27 juni 1985 in de mate dat het "betrekking (heeft) op de jeugdrechters en jeugdrechters in hoger beroep".

In de overweging 10.B.2. van het arrest nr. 66 wordt, met betrekking tot bedoeld artikel 16, § 5, onder meer gesteld :

"Evenzeer als de artikelen 13, 4° en 14, 5° van hetzelfde decreet, is die bepaling aangetast door bevoegdheidsoverschrijding, in de mate dat ze betrekking heeft op de jeugdrechters en de jeugdrechters in hoger beroep".

Met betrekking tot die artikelen 13, 4° en 14, 5° wordt in hetzelfde arrest, overwogen wat volgt :

"10.B.1. Een Gemeenschap doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de Staat door een onder haar ressorterende dienst ter beschikking te stellen van de jeugdmagistraten op voorwaarde dat hierbij geen wijzigingen of nieuwe elementen worden aangebracht in de procedure voor de jeugdgerechten.

De mogelijkheid voor parketmagistraten om bij de bemiddelingscommissies advies- of bemiddelingsverzoeken in te dienen strookt met hun bevoegdheden, meer bepaald in het raam van het seponeringsbeleid en houdt bijgevolg geen wijziging in van de procedure voor de jeugdgerechten.

...".

De Ministerraad geeft een verkeerde lezing van het

voormelde arrest nr. 66, wanneer hij betoogt dat de door het Hof uitgesproken vernietiging ook op de parketmagistraten betrekking zou hebben.

De nieuwe bepaling van artikel 5, § 1, II, 6°, littera c) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, bevat terzake geen inperking van de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Het middel is niet gegrond.

2. Ten aanzien van artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990, houdende invoeging van artikel 22sexies , §§ 2, 3, 4 en 5 in het decreet van 27 juni 1985

2.A.1. Het nieuwe artikel 22 sexies van het decreet van 27 juni 1985, ingevoegd bij het bestreden artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990, luidt als volgt :

"§ 1. De jeugdrechter kan in problematische opvoedingssituaties bedoeld in artikel 22, lid 1, 2°, de minderjarige onder begeleiding stellen van een onthaal- en oriëntatiecentrum of van een observatiecentrum. In uitzonderlijke omstandigheden kan de jeugdrechtbank één van de volgende maatregelen nemen :

1° de minderjarige die de leeftijd van zeventien jaar heeft bereikt onder begeleiding zelfstandig laten wonen;

2° de minderjarige waarvoor reeds residentiële hulp wordt of werd georganiseerd door het bureau voor bijzondere jeugdbijstand of ten aanzien van wie voorheen reeds een plaatsingsmaatregel werd genomen door de jeugdrechtbank, één van de maatregelen bevelen bedoeld in artikel 22bis, § 1, 10°, 11° en 13°.

3° de minderjarige die de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt toevertrouwen aan een geschikte gesloten gemeenschapsinstelling, wanneer wordt

aangetoond dat ingevolge zijn gedragingen de plaatsing in een open inrichting of bij een betrouwbaar persoon of gezin niet aangewezen zijn en dat de maatregel noodzakelijk is voor het behoud van de integriteit van de persoon van de minderjarige;

4° de minderjarige toevertrouwen aan een betrouwbaar persoon of gezin behorend tot zijn familie of waarbij hij feitelijk verbleef.

De artikelen 22bis, § 2, 22ter en 22quater, 2° en 3° zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 2. De in § 1 bedoelde maatregelen eindigen van rechtswege na vijfenveertig dagen, te rekenen vanaf de dag dat de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig werd gemaakt, wanneer vóór het verstrijken van die termijn vrijwillige bijstand en hulp door het comité werden georganiseerd, wanneer door de bemiddelingscommissie een minnelijke regeling werd tot stand gebracht overeenkomstig artikel 17, § 1, of wanneer de bemiddelingscommissie overeenkomstig artikel 17, § 2, de zaak uit handen heeft gegeven. Indien dit niet het geval is, kan het openbaar ministerie de zaak verder behandelen alsof het een problematische opvoedingssituatie betreft, bedoeld in artikel 22, lid 1, 1°.

§ 3. Indien toepassing wordt gemaakt van § 1, brengt de voorziening waaraan de minderjarige werd toevertrouwd of onder de begeleiding waarvan hij werd gesteld, de eerstvolgende werkdag de sociale dienst van het bevoegde comité op de hoogte van de genomen maatregel op de wijze door de Executieve bepaald.

§ 4. Indien het comité daadwerkelijke bijstand en hulp heeft georganiseerd ten behoeve van de personen waarvoor toepassing wordt gemaakt van § 1, brengt het dit per aangetekend schrijven ter kennis van de jeugdrechtbank vóór het verstrijken van de in § 2 bedoelde termijn van vijfenveertig dagen.

§ 5. Indien de bemiddelingscommissie, overeenkomstig artikel 17, § 1, een minnelijke regeling tot stand heeft gebracht met de personen waarvoor toepassing wordt gemaakt van § 1 of indien zij, overeenkomstig artikel 17, § 2, de zaak betreffende die personen uit handen heeft gegeven, brengt ze dit per aangetekend schrijven ter kennis van de jeugdrechtbank vóór het verstrijken van de in § 2 bedoelde termijn van vijfenveertig dagen."

2.A.2. Volgens de Ministerraad schenden paragrafen 2, 3, 4 en 5 van het ingevoegde artikel 22sexies de bevoegdheidsbepalende regels inzake jeugdbescherming in de mate dat ze nieuwe procedure-elementen invoeren, te weten de beëindiging van een maatregel van rechtswege, door bijvoorbeeld de kennisgeving van minnelijke regeling. De bepaling doet ook afbreuk aan het principe van de scheiding der machten en het gezag van gewijsde zoals geregeld in artikel 26 van het Gerechtelijk Wetboek.

2.A.3. Volgens de Vlaamse Executieve mist het middel feitelijke grondslag, aangezien met de bestreden bepalingen aan de rechtspleging voor de jeugdgerechten of aan het gezag van het gewijsde van hun beslissingen hoegenaamd niet wordt geraakt.

Het enige wat met artikel 22sexies in het algemeen wordt geregeld is de opgave, en meer bepaald het vaststellen van de inhoud en de duur, van uitzonderlijke maatregelen die door de jeugdgerechten kunnen worden genomen in bijzondere gevallen van "problematische opvoedingssituaties", wat krachtens artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988 ongetwijfeld tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake jeugdbescherming behoort.

De bestreden bepalingen moeten worden beschouwd in het licht van de algemene doelstellingen van het bestreden decreet, dit is eerst en vooral het zo veel mogelijk voorkomen van gerechtelijke tussenkomsten, het optimaliseren van de vrijwillige, niet-dwangmatige hulpverlening en het

beperken van de gerechtelijke maatregelen in de tijd.

- 2.A.4. De Ministerraad betoogt in zijn memorie van antwoord dat de bestreden artikelen rechtsplegingsregels zijn die op grond van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoren.

De Ministerraad herhaalt ook dat de bestreden bepalingen afbreuk doen aan het gezag van gewijsde van de rechterlijke beslissingen en preciseert dat het vorderingsrecht en het vrij appreciatierecht van het openbaar ministerie worden aangetast.

- 2.B.1. Luidens de nieuwe bepaling van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, omvat de jeugdbescherming zowel de gerechtelijke bescherming als de sociale bescherming.

Luidens die bepaling vermogen voortaan zowel de Staat als de Gemeenschappen, elk in de uitoefening van hun bevoegdheden, de materiële bevoegdheid van de jeugdgerechten te wijzigen (Parl. St., Kamer, B.Z. 1988, nr. 516/1, p. 4; nr. 516/6, p. 111); de bevoegdheid van de nationale wetgever tot het regelen van die aangelegenheid is dus niet meer exclusief.

- 2.B.2. Bij het -door de Ministerraad niet aangevochten- artikel 22sexies, § 1, van het decreet van 27 juni 1985, ingevoegd bij artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990, wordt aan de jeugdrechter de bevoegdheid toegekend om een aantal afdwingbare

pedagogische maatregelen te nemen in problematische opvoedingssituaties.

Artikel 22sexies, § 1, geldt slechts in de hypothese van artikel 22, lid 1, 2°, dat bepaalt :

"De jeugdrechtbank neemt kennis van problematische opvoedingssituaties :

...

2° wanneer het openbaar ministerie een afdwingbare pedagogische maatregel dringend noodzakelijk acht, na te hebben aangetoond dat onmiddellijke bijstand- en hulpverlening op vrijwillige basis niet mogelijk zijn en dat de integriteit van de persoon van de minderjarige gevaar loopt".

De in artikel 22sexies, § 1, bedoelde maatregelen houden op te gelden na vijftienveertig dagen, te rekenen vanaf de dag dat de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig is gemaakt, indien vóór het verstrijken van die termijn :

- a) vrijwillige bijstand en hulp door het comité voor bijzondere jeugdzorg werden georganiseerd overeenkomstig artikel 4, 1° en 2°; of
- b) door de bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdbijstand een minnelijke regeling werd tot stand gebracht, overeenkomstig artikel 17, § 1; of
- c) de bemiddelingscommissie, overeenkomstig artikel 17, § 2, de zaak uit handen heeft gegeven.

Indien geen van de drie voormelde mogelijkheden is verwezenlijkt, blijven de met toepassing van artikel 22sexies, § 1, door de jeugdrechter genomen maatregelen onverminderd gelden. Het openbaar ministerie kan dan de zaak verder

behandelen alsof het een problematische opvoedingssituatie betreft, bedoeld in artikel 22, eerste lid, 1° (afdwingbare pedagogische maatregel).

2.B.3. De bestreden bepalingen van artikel 22sexies van het decreet van 27 juni 1985 kaderen in één van de hoofddoelstellingen van het bestreden decreet, met name de voorkeur die wordt verleend aan vrijwillige bijstand- en hulpverlening en aan een door de bemiddelingscommissie uitgewerkte regeling, en dus het zoveel mogelijk voorkomen van gerechtelijke tussenkomsten.

2.B.4. Met uitzondering van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd - artikel 5, § 1, II, 6°, littera d)-, zijn de Gemeenschappen bevoegd om de maatregelen te bepalen die door de jeugdrechtbanken kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen, met name in problematische opvoedingssituaties.

Die bevoegdheid omvat ook de bevoegdheid om alleen maar een einddatum voor die maatregelen vast te stellen en om, na die einddatum, de verlenging van die maatregelen ondergeschikt te maken aan objectieve voorwaarden. In onderhavig geval bestaan die voorwaarden in de ontstentenis van hetzij een door het comité voor jeugdzorg georganiseerde vrijwillige hulp en bijstand, hetzij een minnelijke regeling, hetzij een beslissing van de bemiddelingscommissie waarbij zij de zaak uit handen geeft. Die laatste voorwaarde heeft immers als enige draagwijdte dat zij de commissie in de mogelijkheid stelt om wanneer omstandigheden verbonden met het belang van de minderjarige zulks vereisen, bij een

behoorlijk met redenen omklede beslissing te beslissen dat de afdwingbare pedagogische maatregel na vijftienveertig dagen niet zal voortduren.

Aldus geïnterpreteerd schenden de aangevochten bepalingen van het nieuwe artikel 22sexies, §§ 2, 3, 4 en 5, de grondwettelijke bevoegdheidsregels niet.

3. Ten aanzien van artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990 houdende invoeging van artikel 22septies in het decreet van 27 juni 1985

3.A.1. De bestreden bepaling luidt :

"Voor zover de jeugdrechtbank geen toepassing maakt van bij wet bepaalde maatregelen met een sanctionerend karakter, kan de jeugdrechtbank, wanneer minderjarigen wegens een als misdrijf omschreven feit worden vervolgd, één van de maatregelen nemen die voorzien zijn in artikel 22bis, § 1, voor zover een wet betreffende de opgave van maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, dit toelaat. De artikelen 22bis, § 2, 22ter, 22quater en 22quinquies zijn van overeenkomstige toepassing".

3.A.2. De Ministerraad meent dat die bepaling afbreuk doet aan artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dat "de opgave van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd", aan de nationale wetgever voorbehoudt.

3.A.3.1. Volgens de Vlaamse Executieve mist het middel feitelijke grondslag. In strijd met wat de Ministerraad beweert, worden in de bestreden bepaling

geen maatregelen "opgegeven" die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

De decreetsbepaling strekt ertoe de maatregelen die door de Vlaamse Gemeenschap in andere bepalingen van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand zijn "opgegeven" voor "problematische opvoedingssituaties", ter beschikking te stellen, niet van de jeugdrechtbank, maar van de nationale wetgever, die ze op zijn beurt kan "opgeven", om genomen te worden ten aanzien van jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Het is slechts wanneer de nationale wetgever dit initiatief zal genomen hebben -en het staat hem vrij dit te doen of niet- dat dergelijke maatregelen door de jeugdrechtbank kunnen worden opgelegd ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

- 3.A.3.2. Subsidiair, meent de Vlaamse Executieve dat het middel niet gegrond is.

Bij de totstandkoming van de wet van 8 augustus 1988 is uitdrukkelijk erkend dat de Gemeenschappen weliswaar hun maatregelenpakket voor problematische opvoedingssituaties niet kunnen "opgeven", maar wel ter beschikking van een andere overheid kunnen stellen voor en toepassen op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Dat veronderstelt dat hiertoe een decretale machtiging wordt gegeven, wat het enige is waartoe de bestreden bepaling strekt.

- 3.A.4. In zijn memorie van antwoord betwist de Ministerraad de stelling van de Vlaamse Executieve

dat de nationale wetgever machtiging zou nodig hebben van de gemeenschapswetgever, wat betreft de "opgave" van de maatregelen die kunnen genomen worden ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, indien deze maatregelen eveneens zouden voorzien zijn in de gemeenschapswetgeving.

- 3.B. Luidens artikel 5, § 1, II, 6°, littera d) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, behoort de opgave van de maatregelen die kunnen genomen worden ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd tot de exclusieve bevoegdheid van de nationale wetgever.

De nationale wetgever is derhalve bevoegd -direct op grond van de grondwettelijke bevoegdheidsregels- om desgewenst ook de in artikel 22bis, § 1, van het decreet van 27 juni 1985 opgesomde afdwingbare pedagogische maatregelen bij wet vast te stellen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

Al is een eenvormige aanpak op het vlak van de maatregelen wenselijk, omdat die alle worden uitgevoerd in voorzieningen die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen vallen, toch vermag de decreetgever te dien aanzien geen decreetsbepalingen uit te vaardigen, zelfs als die bepalingen slechts de bevestiging inhouden van de bevoegdheidstoewijzing zoals die bij de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is bepaald.

Het nieuwe artikel 22septies van het decreet van

27 juni 1985 schendt derhalve de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

4. Over artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990 houdende invoeging van artikel 22nonies in het decreet van 27 juni 1985

4.A.1. Volgens de Ministerraad is de bepaling van artikel 22nonies aangetast door bevoegdheidsoverschrijding in de mate dat daarin wordt verwezen naar het eveneens bij artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990 in het decreet van 27 juni 1985 ingevoegde artikel 28bis. Die laatste bepaling zou, volgens de Ministerraad, de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap te buiten gaan en wordt eveneens bij het huidige beroep aangevochten.

4.A.2. De Vlaamse Executieve meent dat de bepaling in kwestie niet strijdig is met de bevoegdheidsregels, aangezien de regeling die in artikel 28bis besloten ligt wel degelijk tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort, zoals verder zal worden aangetoond.

4.B. Uit het onderzoek van het nieuwe artikel 28bis - hierna, sub 5.B.- blijkt dat die bepaling de grondwettelijke bevoegdheidsregels niet schendt. Artikel 22nonies van het decreet van 27 juni 1985 schendt derhalve evenmin de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

5. Over artikel 16 van het decreet van 28 maart 1990 houdende invoeging van een artikel 28bis en 28ter in het decreet van 27 juni 1985

5.A.1. Artikel 28bis bepaalt :

"De Executieve vaardigt algemeen geldende regels uit betreffende de bijdrage van de minderjarigen en van de onderhoudsplichtige personen in de onderhouds-, opvoedings- en behandelingskosten van de minderjarigen evenals de bestemming van het loon dat wordt toegekend aan de minderjarigen die werden geplaatst overeenkomstig de bepalingen van dit decreet of van een wet betreffende de opgave van maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

Het bureau of de jeugdrechter bepaalt overeenkomstig deze regels de bijdrage van de minderjarige en van de onderhoudsplichtige personen evenals de bestemming die aan het loon zal worden gegeven.

Tijdens de minderjarigheid kunnen de bedragen van het loon die op een spaar- of depositoboekje bij een openbare of private kredietinstelling werden ingeschreven, niet worden afgehaald zonder uitdrukkelijke machtiging van het bureau of de jeugdrechter".

Artikel 28ter luidt :

"Indien voor de minderjarigen, bedoeld in artikel 28bis, geldsommen op hun spaar- of depositoboekje worden ingeschreven, gebeurt die inschrijving op een boekje dat op hun naam wordt geopend bij een openbare of private kredietinstelling, die hetzij door henzelf vanaf de leeftijd van veertien jaar, hetzij door hun wettelijke vertegenwoordiger, indien zij de leeftijd van veertien jaar nog niet hebben bereikt, wordt aangewezen".

5.A.2. De Ministerraad voert aan dat die bepalingen zijn aangetast door bevoegdheidsoverschrijding omdat zij betrekking hebben op het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals vastgelegd in de artikelen 371 tot en met 378 van het Burgerlijk Wetboek, terwijl "de burgerrechtelijke

regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals die vastgesteld zijn door het Burgerlijk Wetboek en de wetten tot aanvulling ervan", luidens artikel 5, § 1, II, 6°, littera a) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de exclusieve bevoegdheid van de nationale wetgever behoren.

Met betrekking tot artikel 28ter is de Ministerraad bijkomend van oordeel dat handelingsbekwaamheid wordt toegekend aan minderjarigen, wat in strijd is met artikel 372 van het Burgerlijk Wetboek.

- 5.A.3. Volgens de Vlaamse Executieve regelen de bestreden bepalingen toepassings- of uitvoeringsmodaliteiten van de plaatsing van minderjarigen met betrekking tot de financiering en maken zij onlosmakelijk deel uit van de tevoren "opgegeven" jeugdbeschermingsmaatregelen, waarvoor de Gemeenschappen exclusief bevoegd zijn op grond van hun algemene bevoegdheid inzake jeugdbescherming.

De Executieve oordeelt ook dat de bestreden bepaling niet ressorteert onder de uitzondering op de gemeenschapsbevoegdheid inzake jeugdbescherming, neergelegd in artikel 5, § 1, II, 6°, littera a) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De bevoegdheid van de nationale wetgever op dit stuk is uitdrukkelijk beperkt tot "de regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen (...) zoals die vastgesteld zijn door het Burgerlijk Wetboek en de wetten tot aanvulling ervan", waarvan de jeugdbeschermingswet geen deel

uitmaakt.

Wat specifiek het in het decreet van 27 juni 1985 ingevoerde artikel 28ter betreft meent de Executieve dat aan de minderjarige geen handelingsbekwaamheid wordt toegekend, zodat het middel feitelijke grondslag mist.

5.B.1. De nieuwe artikelen 28bis en 28ter kaderen in de bevoegdheid van de Gemeenschappen om de regels te bepalen die betrekking hebben op de uitvoering van de hulpverlening en van de gerechtelijke maatregelen, zowel die waarin is voorzien door het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand als die welke door een nationale wet zijn "opgegeven" ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

5.B.2. Het nieuwe artikel 28bis heeft in de eerste plaats betrekking op de bijdragen van de minderjarigen en van de onderhoudsplichtige personen in de onderhouds-, opvoedings- en behandelingskosten van geplaatste minderjarigen.

Daar de Gemeenschappen bevoegd zijn om regels te stellen betreffende voorzieningen en inrichtingen waarin minderjarigen worden geplaatst of waarin jeugdbeschermingsmaatregelen worden uitgevoerd, zijn ze ook bevoegd om de financiering ervan te regelen, onder meer via bijdragen van de minderjarigen en van de bij het Burgerlijk Wetboek als onderhoudsplichtig aangewezen personen.

5.B.3. Artikel 28bis, tweede lid, laatste zinsnede, en derde lid, hebben betrekking op de bestemming van het loon van een geplaatste minderjarige.

Die bepalingen, die aan het bureau voor bijzondere jeugdbijstand en de jeugdrechter de bevoegdheid toekennen om over de bestemming van het loon en het gebruik ervan te beslissen, hebben niettemin een weerslag op de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen.

Op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de Gemeenschappen evenwel een aangelegenheid regelen waarvoor de Staat in beginsel bevoegd is, hetzij krachtens een uitdrukkelijk voorbehoud in die wet, hetzij op grond van zijn residuaire bevoegdheid. Om bestaanbaar te zijn met het stelsel van exclusieve bevoegdheden ingesteld door de bijzondere wet is echter een beroep op artikel 10 van deze wet slechts toelaatbaar onder de tweevoudige voorwaarde dat de voorbehouden aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag op de voorbehouden aangelegenheid slechts marginaal is.

De bestreden bepalingen van artikel 28bis, tweede lid, laatste zinsnede, en derde lid, blijven binnen de twee voormelde toepassingsvoorwaarden. De decreetgever vermocht te oordelen dat die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn bevoegdheid, zodat hij op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ertoe gemachtigd was de bedoelde decreetsbepalingen uit te vaardigen.

- 5.B.4. Artikel 28ter machtigt de minderjarigen, bedoeld in artikel 28bis, vanaf de leeftijd van veertien jaar, tot het aanwijzen van de kredietinstelling, waarbij voor hen een spaar- of depositoboekje wordt geopend, waarop de voor hen bestemde

geldsommen worden ingeschreven.

Die bepaling heeft een weerslag op de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen, inzonderheid op de handelingsbekwaamheid.

Die bepaling stemt evenwel overeen met de bepaling van artikel 2, tweede lid, van de wet van 30 april 1958 waarbij voor bepaalde spaargeldinleg de handelingsbekwaamheid van de gehuwde vrouw en van de minderjarige wordt uitgebreid; die bepaling luidt : "De niet ontvoogde minderjarige kan ... een spaar- of depositoboekje op zijn naam laten openen zonder tussenkomst van zijn wettelijke vertegenwoordiger".

De decreetgever heeft gemeend de leeftijdsgrens op veertien jaar te moeten vaststellen, omdat dit "kadert in de filosofie van het decreet van 27 juni 1985 waarin met de wilsuiving van een minderjarige vanaf de leeftijd van veertien jaar rekening wordt gehouden (vgl. artikel 9, 4^e, van het decreet)" (Vlaamse Raad, Stuk 241 (1988-1989)-Nr. 1, p. 34).

Op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de Gemeenschappen een aangelegenheid regelen waarvoor de Staat in beginsel bevoegd is, hetzij krachtens een uitdrukkelijk voorbehoud in die wet, hetzij op grond van zijn residuaire bevoegdheid. Om bestaanbaar te zijn met het stelsel van exclusieve bevoegdheden ingesteld door de bijzondere wet is echter een beroep op artikel 10 van deze wet slechts toelaatbaar onder de tweevoudige voorwaarde dat de voorbehouden aangelegenheid zich

tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag op de voorbehouden aangelegenheid slechts marginaal is.

De bestreden bepaling van artikel 28ter blijft binnen de twee voormelde toepassingsvoorwaarden. De decreetgever vermocht te oordelen dat die bepaling, waarvan de opvoedkundige waarde vaststaat, noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn bevoegdheid, zodat hij op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 gemachtigd was de bedoelde decreetsbepaling uit te vaardigen.

5.B.5. De nieuwe artikelen 28bis en 28ter van het decreet van 27 juni 1985 schenden de grondwettelijke bevoegdheidsregels niet.

6. Ten aanzien van artikel 21 van het decreet van 28 maart 1990 houdende invoeging van artikel 31bis in het decreet van 27 juni 1985

6.A.1. Artikel 31bis bepaalt :

"Elke persoon die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de uitvoering van dit decreet of van een wet betreffende de opgave van maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, moet de godsdienstige, de ideologische en de wijsgerige overtuiging van de gezinnen waartoe de minderjarigen behoren of van de personen bedoeld in (de) artikelen 22nonies en 35bis van dit decreet, eerbiedigen".

6.A.2. Volgens de Ministerraad heeft deze bepaling, in de mate dat zij "de jeugdmagistraten viseert", een weerslag op hun opdracht. Zodoende betreft ze de "organisatie van de jeugdgerechten" en behoort ze tot de bevoegdheid van de nationale wetgever

krachtens artikel 5, § 1, II, 6°, c, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

- 6.A.3. Volgens de Vlaamse Executieve bevat de bestreden bepaling een nadere uitvoeringsmodaliteit van de in het decreet beschreven jeugdbeschermingsmaatregelen.

De decreetgever kon daartoe ongetwijfeld overgaan, ook ten aanzien van magistraten, op grond van zijn algemene bevoegdheid inzake jeugdbescherming, die de gerechtelijke jeugdbescherming en de materiële bevoegdheid van de jeugdgerichten omvat.

Overigens wordt met de bestreden decreetsbepaling niet geraakt aan de "organisatie" van de jeugdgerichten, zoals de Ministerraad beweert. De in artikel 5, § 1, II, 6°, c), van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen bedoelde "organisatie" betreft de inrichting van die jeugdgerichten, dit is hun oprichting en samenstelling, waarmee de bestreden bepaling zich niet inlaat. In dat opzicht mist ook dit middel feitelijke grondslag.

- 6.B. De bestreden bepaling legt in het algemeen aan elke persoon die, in welke hoedanigheid ook, betrokken is bij de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen, de verplichting op de godsdienstige, de ideologische en de wijsgerige overtuiging te eerbiedigen van de gezinnen waartoe de minderjarigen behoren of van de jongeren zelf vanaf het ogenblik waarop ze meerderjarig zijn.

Luidens de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet mogen de georganiseerde bijstand en hulp niet tot gevolg hebben dat de

filosofische, de religieuze en ideologische overtuiging die de ouders aan hun kinderen hebben gegeven of zouden willen geven zou worden miskend, aangezien de hulpverlening en de maatregelen geen breuk tussen de minderjarige en zijn natuurlijk milieu mogen teweegbrengen, maar integendeel steeds moeten gericht zijn op reïntegratie in dat milieu.

De verplichting ook de overtuiging van de meerderjarige jongeren te eerbiedigen kadert in het opzet van de decreetgever de jongeren als volwaardige leden van de maatschappij te beschouwen die bekwaam zijn om hun eigen verantwoordelijkheid op te nemen.

De bestreden bepaling blijft binnen de perken van de bij artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, aan de Gemeenschappen toegekende bevoegdheid om de jeugdbescherming, met inbegrip van de sociale bescherming en de gerechtelijke bescherming, te regelen.

In zoverre de bestreden bepaling, naast vele andere personen, ook jeugdmagistraten beoogt, houdt ze geen regeling in op het vlak van "de organisatie van de jeugdgerechten" zoals bedoeld in artikel 5, § 1, II, 6°, littera c), van de bijzondere wet. De organisatie van de jeugdgerechten betreft immers de inrichting, de samenstelling en de werking van de jeugdrechtbank, waarmee de bestreden bepaling zich niet inlaat.

Het nieuwe artikel 31bis van het decreet van 27 juni 1985 schendt derhalve geenszins de regels

die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

7. Ten aanzien van artikel 21 van het decreet van 28 maart 1990 houdende invoeging van een artikel 31ter in het decreet van 27 juni 1985

7.A.1. Artikel 31ter bepaalt :

"Buiten de gevallen waarin er een medische tegenaanwijzing bestaat, mogen aan de minderjarigen die geplaatst zijn overeenkomstig de bepalingen van dit decreet of van een wet betreffende de opgave van maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, preventieve vaccinaties en inenting worden toegediend overeenkomstig de regels die door de Executieve worden bepaald".

7.A.2. Volgens de Ministerraad heeft die bepaling betrekking op een maatregel van profylaxie. "In de mate waarin deze bepaling de inenting en vaccinaties, verplichtend gesteld door een nationale wet viseert, schendt ze artikel 5, § 1, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980".

7.A.3. De Vlaamse Executieve betwist dat voormelde bevoegdheidsregels worden geschonden.

De bestreden bepaling is een louter administratief voorschrift, bedoeld om normale inentingsschema's te kunnen voortzetten en behoort tot de toepassingsmodaliteiten van de door de gemeenschapswetgever "opgegeven" of door de nationale wetgever "op te geven" plaatsingsmaatregelen ten aanzien van minderjarigen. Bovendien ontleent de gemeenschapswetgever zijn bevoegdheid hiertoe bijkomend aan artikel 5, § 1, I, 2°, van de

bijzondere wet tot hervorming der instellingen, naar luid waarvan "de gezondheidsopvoeding alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg" een "persoonsgebonden aangelegenheid" is in de zin van artikel 59bis, § 2bis, van de Grondwet.

7.B. De bestreden bepaling machtigt de Executieve in algemene bewoordingen tot het vaststellen van regels betreffende het toedienen van preventieve vaccinaties en inentingen aan geplaatste minderjarigen.

Die bepaling houdt een regeling in op het vlak van de preventieve gezondheidszorg.

Luidens artikel 5, § 1, I, 2°, regelen de Gemeenschappen onder meer "de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, met uitzondering van de nationale maatregelen inzake profylaxies", dit is de wettelijk verplichte inentingen (Parl. St., Senaat, 1979-1980, nr. 434-2, p. 125).

Het Hof merkt op dat naast de wettelijk verplichte inentingen er tal van facultatieve inentingen of vaccinaties zijn in het kader van de preventieve jeugdgezondheidszorg, die op vrij algemene wijze aan jonge kinderen worden toegediend, en waarvan sommige moeten worden herhaald volgens bepaalde inentingsschema's.

Uit de voorbereiding van het bestreden artikel 31ter van het decreet van 27 juni 1985 blijkt dat de decreetgever met die bepaling een tweevoudig doel nastreeft :

a) het voortzetten van normale

inentingsschema's, zoals dat bij het medisch schooltoezicht gebeurt, mogelijk maken;

- b) de inrichtingen de mogelijkheid te bieden om te reageren op bepaalde probleemsituaties en lokale epidemieën (Vlaamse Raad, 1988-1989, nr. 241-1, p. 47).

Wanneer de Gemeenschappen bevoegd zijn om een regeling vast te stellen inzake het toedienen van bepaalde preventieve inenting en vaccinaties aan geplaatste minderjarigen, dan vermogen zij evenwel niet afbreuk te doen aan de door artikel 5, § 1, I, 2°, van de bijzondere wet aan de nationale wetgever voorbehouden bevoegdheid op het vlak van de verplichte inenting. De door het nieuwe artikel 31ter van het decreet van 27 juni 1985 aan de Executieve toegekende algemene machtiging mag dan ook niet zó worden begrepen dat ze de Executieve zou toelaten die bevoegdheid te schenden, door bijvoorbeeld op enigerlei wijze de toediening van die verplichte inenting in het gedrang te brengen.

Aldus geïnterpreteerd is het nieuwe artikel 31ter van het decreet van 27 juni 1985 niet aangetast door bevoegdheidsoverschrijding.

8. Ten aanzien van artikel 22, 4°, van het decreet van 28 maart 1990 houdende opheffing van artikel 42 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

- 8.A.1. Artikel 42 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gewijzigd bij artikel 33, 7°, van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand, en opgeheven bij artikel 22, 4°,

van het decreet van 28 maart 1990, luidde als volgt :

"Buiten de in artikel 41 bepaalde gevallen staat de minderjarige tegen wie een van de in artikel 37, 3° en 4° bedoelde maatregelen is genomen, tot zijn meerderjarigheid onder toezicht van de rechtbank.

De jeugdrechtbank wijst de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbank aan om dit toezicht uit te oefenen".

8.A.2. De Ministerraad voert aan dat deze bepaling, in zoverre zij het toezicht van de jeugdrechtbank op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd opheft, niet gescheiden kan worden van "de opgave van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd", wat krachtens artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot de bevoegdheid van de nationale wetgever is blijven behoren.

8.A.3. Volgens de Vlaamse Executieve mist het middel feitelijke grondslag in de mate dat de Ministerraad ervan uitgaat dat met de bestreden bepaling het toezicht van de jeugdrechtbank op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd zou opheffen, terwijl de bestreden bepaling het toezicht opheft van de jeugdrechtbank op minderjarigen ten aanzien van wie bepaalde jeugdbeschermingsmaatregelen zijn genomen.

Het toezicht waarvan sprake was geen "opgave" van een maatregel in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, doch een gevolg van een dergelijke maatregel.

Dit toezicht maakt volgens de Vlaamse Executieve andermaal een uitvoeringsmodaliteit uit van de door de gemeenschapswetgever "opgegeven" of door

de nationale wetgever "op te geven" maatregelen die kunnen worden genomen, respectievelijk ten aanzien van minderjarigen die zich in problematische opvoedingssituaties bevinden of die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, wat in beide hypothesen tot de bevoegdheid inzake jeugdbescherming van de gemeenschapswetgever behoort.

Wellicht kan het toezicht waarin artikel 42 van de jeugdbeschermingswet destijds voorzag geacht worden te behoren tot de "opvolging" van de bedoelde, door de jeugdgerichten genomen maatregelen, zoals de Ministerraad aanneemt.

Evenwel blijkt uit de lezing van artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, waar enkel sprake is van de "opgave" van maatregelen, in samenhang met artikel 6, § 3bis, 4°, van dezelfde bijzondere wet, naar luid waarvan overleg wordt gepleegd tussen de betrokken Executieven en de betrokken nationale overheid betreffende de "opgave" en de opvolging van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd", dat de opvolging van de ten aanzien van delinquente minderjarigen op te leggen maatregelen géén deel uitmaakt van de opgave van die maatregelen in de zin van artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet, zodat de Gemeenschappen op dit stuk bevoegd zijn, ook al moet de betrokken Executieve met de nationale overheid overleg plegen over die opvolging.

8.A.4. In de memorie van antwoord herhaalt de Ministerraad dat de "opgave" van maatregelen en

het toezicht erop een ondeelbaar geheel vormen en wat delinquente minderjarigen betreft tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoren.

Het feit dat "opgave en opvolging" afzonderlijk worden vermeld in artikel 6, § 3bis, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ingevoegd bij de wet van 8 augustus 1988, doet daaraan niets af.

- 8.B. In artikel 42 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming wordt geen onderscheid gemaakt tussen minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en andere minderjarigen. Op grond van artikel 5, § 1, II, 6°, d) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, is de nationale wetgever bevoegd gebleven voor de "opgave van maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd".

Het bedoelde artikel 42 regelt een aspect van de inhoud van maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen.

In de mate dat de opheffing van artikel 42 van de wet van 8 april 1965 ook betrekking heeft op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, is artikel 22, 4°, van het bestreden decreet dan ook aangetast door bevoegdheidsoverschrijding.

9. Ten aanzien van artikel 22, 7° en 8°, van het decreet van 28 maart 1990 houdende opheffing van artikel 71, eerste lid, eerste zin en artikel 72, van de wet van 8 april 1965 betreffende de

jeugdbescherming

- 9.A.1. Artikel 71 van de jeugdbeschermingswet, eerste lid, eerste zin, stelde dat de jeugdrechtbank de bijdrage bepaalt voor de minderjarige en de onderhoudsplichtigen in de onderscheiden opvoedings- en behandelingskosten die voortvloeien uit maatregelen genomen overeenkomstig de wet.

Artikel 72 van de jeugdbeschermingswet had betrekking op de bestemming van het loon van op grond van de wet geplaatste minderjarigen.

- 9.A.2. Volgens de Ministerraad regelt de decreetgever door de opheffing van deze bepalingen -zoals gezegd in verband met artikel 16 van het bestreden decreet; zie 5.A.2.- burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, bevoegdheid die op grond van artikel 5, § 1, II, 6°, littera a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, aan de nationale wetgever toekomt.

- 9.A.3. De Vlaamse Executieve wijst erop dat voor de opgeheven bepalingen thans nieuwe bepalingen van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand in de plaats zijn gekomen, met name de artikelen 28bis en 28ter.

Aangezien de decreetgever bevoegd was om die nieuwe regelingen uit te vaardigen -wat eerder werd uiteengezet in verband met de daarop betrekking hebbende middelen, zie 5.A.3.-, was de decreetgever volgens de Executieve eveneens bevoegd om de oude regelingen op dit stuk op te heffen.

9.B. Om de redenen uiteengezet onder 5.B. met betrekking tot de artikelen 28bis en 28ter van het decreet van 27 juni 1985, ingevoegd bij artikel 16 van het decreet van 28 maart 1990, was de decreetgever ook bevoegd om de artikelen 71, eerste lid, en 72 van de wet van 8 april 1965 voor de Vlaamse Gemeenschap op te heffen. Artikel 22, 7° en 8°, van het decreet van 28 maart 1990 schendt de bevoegdheidsregels niet.

10. Ten aanzien van artikel 22, 10°, van het decreet van 28 maart 1990 houdende de opheffing van onder meer de artikelen 76 en 78 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

10.A.1. Artikel 76 van de jeugdbeschermingswet had betrekking op de eerbiediging van de godsdienstige en wijsgerige overtuiging en de taal van de gezinnen waartoe de minderjarigen behoren. Artikel 78 had betrekking op de preventieve vaccinaties en inentingen.

Artikel 21 van het decreet van 28 maart 1990, waarvan de Ministerraad de vernietiging vordert - zie 6.A.2. en 7.A.2.- heeft soortgelijke bepalingen ingevoegd in het decreet van 27 juni 1985, met name de artikelen 31bis en 31ter.

10.A.2. De Ministerraad verwijst naar het eerder uiteengezette standpunt met betrekking tot het bestreden artikel 21 van het decreet en voert nog een bijkomende bevoegdheidsoverschrijding aan in zover het opgeheven artikel 76 van de jeugdbeschermingswet ook betrekking had op de eerbiediging van de taal van de gezinnen waartoe

de betrokken minderjarigen behoren. Volgens de Ministerraad schendt de decreetgever de bevoegdheid van de nationale wetgever inzake het taalgebruik in gerechtszaken.

- 10.A.3. Ook de Vlaamse Executieve verwijst naar het eerder ingenomen standpunt. Volgens de Vlaamse Executieve bevatte de betwiste bepaling geen voorschrift inzake het gebruik der talen, aangezien het geenszins het gebruik van een bepaalde taal oplegde of uitsloot, laat staan door magistraten of in gerechtszaken, wat trouwens overbodig zou zijn geweest gezien hetgeen bepaald is in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken. Ten hoogste kan worden aangenomen dat het in artikel 76 van de jeugdbeschermingswet bedoelde doen "eerbiedigen" van de taal van de betrokkenen, zowel door de administratieve diensten en overheden als door de jeugdmagistraten tot wie die bepaling was gericht, betrekking had op de taal waarin de jeugdbeschermingsmaatregelen ten uitvoer moesten worden gelegd, wat ipso facto een taalregeling in bestuurszaken inhield, wat krachtens artikel 59bis, § 3, van de Grondwet ongetwijfeld tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort, net zoals het opheffen van de destijds nationaal uitgevaardigde regelingen op dit stuk.

- 10.B. Om de redenen uiteengezet onder 6.B. en 7.B. met betrekking tot de artikelen 31bis en 31ter van het decreet van 27 juni 1985, ingevoegd bij artikel 21 van het decreet van 28 maart 1990, was de decreetgever ook bevoegd om de artikelen 76 en 78 voor de Vlaamse Gemeenschap op te heffen.

Wat het taalaspect betreft, zoals dat in artikel

76 van de wet van 8 april 1965 werd geregeld, had dit geenszins betrekking op het gebruik der talen in gerechtszaken, maar uitsluitend op de taal waarin de jeugdbeschermingsmaatregelen ten uitvoer moesten worden gelegd; krachtens artikel 59bis, § 3, van de Grondwet is dit een aangelegenheid die behoort tot de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Artikel 22, 10°, van het decreet van 28 maart 1990 schendt de grondwettelijke bevoegdheidsregels niet.

11. Ten aanzien van artikel 26 van het decreet van 28 maart 1990

11.A.1. Artikel 26 van het decreet van 28 maart 1990 bepaalt, als overgangsmaatregel :

"De jeugdrechter kan ambtshalve en te allen tijde de maatregelen die overeenkomstig de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming werden genomen, vervangen door maatregelen die in dit decreet zijn voorzien.

Indien de betrokkene evenwel werd vervolgd wegens een als misdrijf omschreven feit, kan de maatregel die overeenkomstig voornoemde wet werd genomen, slechts worden vervangen door een maatregel die in dit decreet is voorzien, voor zover een wet betreffende de opgave van maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, dit toelaat".

11.A.2. De Ministerraad voert aan dat deze bepaling, net zoals artikel 22septies van het decreet van 27 juni 1985, ingevoegd bij artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990, afbreuk doet aan de door artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de nationale wetgever toegekende bevoegdheid inzake "de opgave van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd".

11.A.3. De Vlaamse Executieve herhaalt in dit verband wat ze reeds gezegd heeft over voormeld artikel 22septies van het decreet van 27 juni 1985 en concludeert dat het middel feitelijke grondslag mist aangezien met de bestreden bepaling

hoegenaamd geen maatregelen worden "opgegeven" die kunnen worden genomen ten aanzien van delinquente minderjarigen, zodat de jeugdrechtbank die in voorkomend geval kan opleggen. Integendeel, in artikel 26, tweede lid, van het decreet van 28 maart 1990 wordt opnieuw uitdrukkelijk gezegd dat dit uitsluitend bij nationale wet kan gebeuren.

- 11.B. Uit wat voorafgaat blijkt dat het bestreden artikel 26 van het decreet van 28 maart 1990 de grondwettelijke bevoegdheidsregels schendt in de mate dat die overgangsbepaling betrekking heeft op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

OM DEZE REDEN,

HET HOF

vernietigt :

- artikel 13 van het decreet van 28 maart 1990, in zoverre het artikel 22septies in het decreet van 27 juni 1985 invoegt;
- artikel 22, 4°, van het decreet van 28 maart 1990 houdende opheffing van artikel 42 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, in de mate dat die bepaling betrekking heeft op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;
- artikel 26 van het decreet van 28 maart 1990, in de mate dat die bepaling betrekking heeft op minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;

verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof op de openbare terechtzitting van 19 december 1991.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva